

Sjømat Norge

Årsmelding 2024

Om Sjømat Norge

Sjømat Norge er en landsomfattende bransje- og arbeidsgiverforening som er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Sjømat Norge Service er en del av Sjømat Norge. Sjømat Norge har hovedkontor i Næringslivets Hus i Oslo og kontorer i Bergen, Ålesund, Trondheim og Tromsø.

Sjømat Norge representerer en stadig større del av den samlede sjømatnæringen. Ved utgangen av 2024 hadde Sjømat Norge 967 medlemsbedrifter, hvor en del av disse inngår i konsern. Dette gjør Sjømat Norge til landets klart største organisasjon innenfor marine næringer, noe som gir tyngde og gjennomslagskraft. I sum har medlemsbedriftene i Sjømat Norge nærmere 22 000 arbeidstakere.

Sjømat Norge representerer hele verdikjeden fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. I havbrukssektoren dekker Sjømat Norge marine fôrråvarer via fôr og havbruk til marked, samt selskaper som selger tjenester og produkter til havbruksnæringen. Blant disse inngår havbruksrederier, produsenter av utstyr, tjenesteleverandører og selskaper innen miljø- og veterinærtjenester. I fangstbasert sektor dekker Sjømat Norge bedrifter fra kaikanten og ut til markedet. Sjømat Norge organiserer også bedrifter som produserer marine ingredienser til næringsmidler.

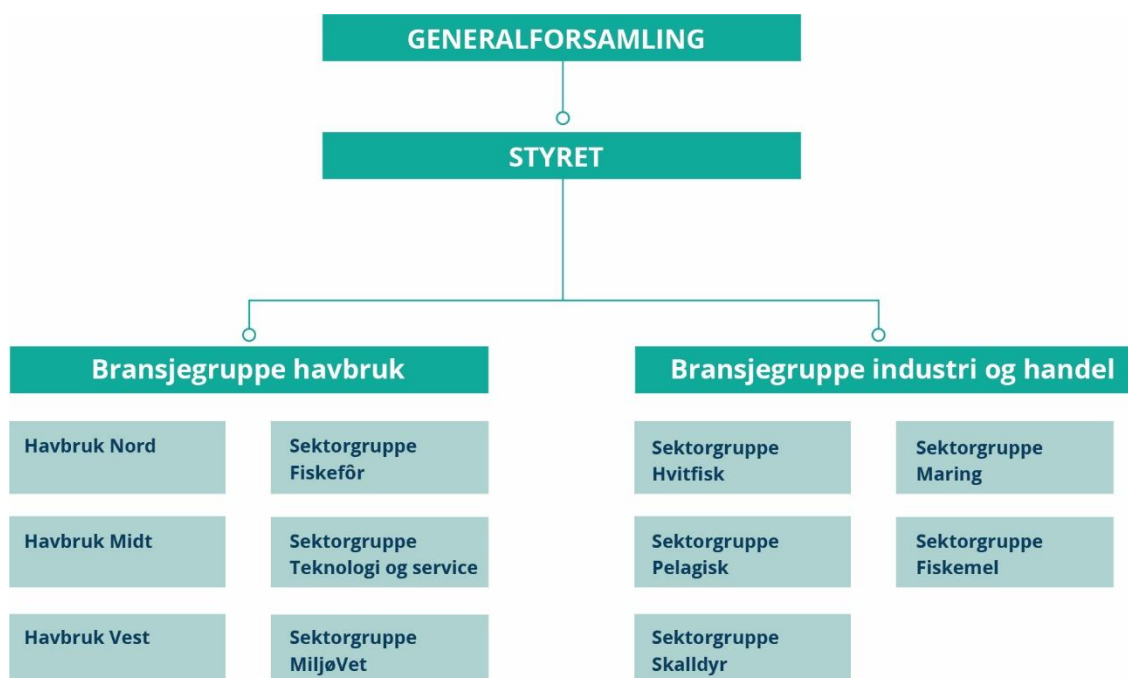
Sjømat Norges vedtekter er å finne på våre hjemmesider.

Sentrale tall 2020-2024:

	2020	2021	2022	2023	2024
Medlemsbedrifter	770	800	840	920	967
Årsverk i medlemsbedriftene	Ca. 16 000	Ca. 18 500	Ca. 20 000	Ca. 21 000	Ca. 22 000
Antall møter i styret	14	14	25	22	13
Behandlede saker i styret *	61/32	89/45	98/39	109	77
Antall møter i bransjegruppene	25	17	19	19	16
Behandlede saker i bransjegruppene	129	104	94	117	107
Ansatte i administrasjonen	27	25	27	26	26
Sykefravær i adm.	0,3%	1,2%	1,9%	1,7%	3%

*) Styret i Sjømat Norge Service er sammenfallende med styret i Sjømat Norge og møtene avvikles parallelt.

Tillitsvalgte organer

Administrasjonen planlegger og gjennomfører det næringspolitiske arbeidet i samråd og samarbeid med de tillitsvalgte. Sjømat Norges strategier forankres bredt gjennom organisasjonsarbeidet i de tillitsvalgte organer. I tillegg gjennomføres det i løpet av året både regionale, bransjebestemte og tematiske medlemsmøter.

Mellom generalforsamlingene er styret øverste besluttede organ i Sjømat Norge. Bransjegruppene for henholdsvis havbruk- og industri sektoren er de viktigste rådgivende organene for styret. Bransjene har også egne sektorgrupper.

Innenfor havbruk er det tre regionlag for havbruksbedriftene samt sektorgrupper for fiskefôr, teknologi og service og miljø- og veterinærtjenester (MiljøVet). I tillegg er det faggrupper for sektorer som ikke har en naturlig plass i sektorgruppene eller i Bransjegruppe havbruk. Det er faggrupper for Marinfisk-oppdrett, Eksponert havbruk, Digitalisering, Villfisk, Plast og Havbruk til havs (HtH).

Innenfor industri og handel er det sektorgrupper for hvitfisk, pelagisk, skalldyr, fiskemel og marine ingredienser.

Sjømat Norge er representert med tillitsvalgte i NHO. Fredd Wilsgård er varamedlem i NHOs styre og møter p.t. fast i styremøtene. I tillegg har Sjømat Norge én fast representant i NHOs representantskap og tre representanter i NHOs generalforsamling. I representantskapet sitter Gunnar Haagensen og i generalforsamlingen Helge Singelstad, Øyvind Oaland og Ida Holmøy.

Strategiarbeid og omorganisering

Styrket målstyring i Sjømat Norge

Styret i Sjømat Norge har i 2024 arbeidet for å få en tydeligere målstyring av organisasjonen. Styret har pekt ut prioriterte arbeidsområder og vedtatt mål og delmål innenfor disse arbeidsområdene.

De prioriterte arbeidsområdene er knyttet til:

- Bedring av sjømatnæringens omdømme
- Skatte- og avgiftstrykk som sikrer konkurransekraft
- Forenklet, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning
- Handelspolitisk fokus i matpolitikken og utenrikspolitikken
- Mer balansert førstehåndshandelen i villfisknæringen
- Tilgang til areal

Den administrative kapasiteten knyttes til styrets vedtatte mål. Fra og med tredje kvartal 2024 har administrasjonen gitt kvartalspresentasjoner til styret på måloppnåelse, tiltak administrasjonen har gjennomført samt tidslinjer for videre arbeid. Fra og med første kvartal 2025 vil bransjegruppene få tilsvarende kvartalspresentasjoner og kan tilrå endringer på sine arbeidsområder overfor styret.

Årsmeldingen er i hovedsak organisert slik at den rapporterer på de prioriterte arbeidsområdene.

Internkontroll

Sjømat Norge har hatt varslingsrutiner med mulighet for tredjeparts rapportering til NHO. Organisasjonen har også hatt klare regler for å fremme likestilling og mangfold, samt bidra til å forebygge trakassering mm. Personalreglene har også gitt de ansatte i Sjømat Norge begrensninger samt rapporteringskrav knyttet til eierskap i bedrifter og aksjer i sjømatnæringen.

NHO har i løpet av 2024 gjennomgått sin internkontroll og kommet med flere anbefalinger til landsforeningene. Sjømat Norges styre har valgt å følge hovedvekten av disse rådene. Dette slik at Sjømat Norges internkontroll skal være harmonisert med resten av NHO-fellesskapet, og for å sikre at organisasjonen er best mulig rustet til å unngå regelverksbrudd.

Administrativ omorganisering

Sjømat Norge har i 2024 gjennomført en omorganiseringsprosess i tett kontakt med styret i Sjømat Norge og de ansatte. Vesentlige endringer i den administrative styringsmodellen er som følger:

- Adm.dir. sin kapasitet er frigjort til økt arbeid med strategiutvikling, oppfølging av politiske saker og arbeid opp mot medlemmer.
- Organisasjon og administrasjon er flyttet fra stab under adm.dir. til egen avdeling. Hilde Flåten leder avdelingen og er samtidig administrativ NK og har personalledelse for fagdirektører og ansatte i stab.
- Kommunikasjon, politikk og strategi videreføres i egen avdeling med Kristin Langeland som leder. Avdelingen har fått en ny rolle ved å fasilitere kampanjearbeid på vegne av næringen. Avdelingens politiske koordinering ivaretas nå av tidligere direktør industri Stine Akselsen.
- Det internasjonale arbeidet er samlet i Internasjonal avdeling som ledes av Trond Davidsen. Avdelingen overtar det handelspolitiske arbeidet fra industriavdelingen, og koordineringen av Sjømat Norges arbeid med internasjonalt regelverk innenfor mat og miljøområdet fra den tidligere Helse- og miljøavdelingen - som er avviklet.

- Havbruksavdelingen videreføres med Jon Arne Grøttum som bransjedirektør. Avdelingen får et økt ansvar for fiskehelse, fiskevelferd og miljøarbeid i havbruket. Disse oppgavene var tidligere delt mellom havbruksavdelingen og Helse- og miljøavdelingen.
- Industriavdelingen videreføres med Kyrre Dale som ny avdelingsleder. Avdelingen tilføres oppgaver fra den tidligere Helse og miljøavdelingen. Dette gjelder blant annet kostholdsråd, ernæringspolitikk, arbeid med fôrråvarer og fiskefôr. Avdelingen har fortsatt ansvaret for arbeid i tilknytning til salgslag, fiskerireguleringer og internasjonale forhandlinger mm.

Sjømatnæringens omdømme

Næringens eierskap til bærekraftsutfordringer

I 2024 har mediene hatt et særlig kritisk fokus på fiskevelferd og fiskehelse i havbruksnæringen. For mange i næringen oppleves deler av kritikken som faglig lite treffsikker, men det er bred enighet om at kritikken til dels bygger på grunnleggende utfordringer som økning i vintersår og lakselusoppblomstring i Nord-Norge.

Sjømat Norge skal som organisasjon bidra til at næringen tar eierskap til slike bærekraftsutfordringer. Vi kan ikke kommunisere oss ut av slike utfordringer uten å ta reelle grep. Sjømat Norge har i 2024 blant annet utarbeidet egen standard for bløggefartøy og forsterket arbeidet med biosikkerhet i havbruket.

Sjømat Norge ønsker også å kommunisere hva næringen gjør av forbedringstiltak. I desember 2024 startet vi derfor med en serie frokostseminarer under vignetten "Hvordan står det egentlig til med den norske laksen?" Sjømat Norge oppdaterer også arbeidet for å innfri bærekraftsmålene ved å utarbeide rapporten "Sjømat 2035". Og sist, men ikke minst, er det satt i gang et arbeid for å utvikle en informasjonskampanje, se nedenfor.

Informasjonskampanje

Bakgrunn

Arbeidet med en kunnskapsbyggende og holdningsendrende kampanje som et svar på dårlige omdømmetall, lavt kunnskapsgrunnlag i befolkningen og mer medieoppmerksomhet rundt sjømatnæringen, har pågått siden styret vedtok denne prioriteringen i 2023.

Næringen er avhengig av en gyldig sosial lisens dersom den skal vokse og ha en fremtid i Norge. Det er et mål at kampanjen skal bidra til mer kunnskap, skape mer optimisme rundt næringen og samtidig bygge intern stolthet. Kampanjen er bygget på en justert kommunikasjonsstrategi i Sjømat Norge som i all hovedsak handler om å ta ansvar, åpne opp og synliggjøre løsninger.

Næringen omtaler seg selv som åpen og transparent, samtidig vet vi at næringen oppfattes som lukket og utilnærmelige. Omdømmeundersøkelsen viste at vi scoret svært lavt på dette og at respondentene ønsker seg mer åpenhet fra oss. Dette har vi lagt til grunn også når vi nå utvikler nettsiden SJØMAT.NO.

Status

Sjømat Norge har valgt å jobbe med søsterbyråene Smeh, Storm og Smør på denne kampanjen. Etter en lang innsiktsfase, oppstartsfasen og produksjonsfasen i 2024, begynner vi i starten av 2025 å nærme oss ferdigstillelse av selve innholdet. Produksjon, formidling og forankring av kampanjen fortsetter i 2025.

I dette arbeidet prøver vi å involvere og engasjere så mange av våre medlemsbedrifter som mulig. Kampanjen forankres i Sjømat Norges ulike fora, som Bransjegruppe havbruk, sektorgrupper, interne utvalg, ambassadørkorpset og selvsagt styret.

Det starter ikke med kommunikasjon

Til grunn for alt arbeid vi gjør knyttet til kommunikasjon og kampanje, ligger en felles forståelse for at vi må gjøre det riktige først – og dernest fortelle om det (se også kapitlet ovenfor). Vi har ikke vært flinke nok til nettopp å ta eierskap til våre utfordringer og selv snakke om hvordan vi jobber for å løse dem. Vi vil derfor med forsterket innsats åpne opp om næringens arbeid, særlig innen fiskehelse og fiskevelferd.

Innholdsfortegnelse

Konkurransedyktig skattepolitikk	8
Særskattlegging av havbruket.....	8
Eierskatter	8
CO ₂ -avgiften for fiskeflåten.....	9
Rammevilkår for rederiene	9
Forenklet, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning	10
Havbruksnæringens biosikkerhetsprosess	10
Reguleringsregime havbruk	11
Fiskevelferd	11
Forholdsmessig ressurskontroll	12
Råvaretilgang for fiskeindustrien.....	12
Forvaltning av nye arter.....	13
EU-regelverk tilpasset norske forhold	14
Industriutslippsdirektivet.....	14
Plastdirektivet, med produsentansvar for plastholdig utstyr fra fiskeri, akvakultur og fritidsfiske	15
Arbeidet med ny emballasjeforordning (PPWR).....	16
EU-prosjekt: Beregningsmodell for miljøbelastning	16
Arbeidstidsbestemmelser	17
Dykkerregelverket.....	17
Handelspolitikk	18
Markedsadgang Japan	18
Markedsadgang Kina.....	18
Markedsadgang EU	19
Mattilsynets kapasitet på markedsadgang	19
Eksportsatsing på sjømatteknologi	20
Sjømat som del av matvareberedskapen	20
Mer balansert førstehåndshandel	21
Salgslagenes eierskap og styring.....	21
Økt bearbeiding av norske råvarer	21
Arealtilgang	21
Havbruksnæringens tilgang på areal	21
Sjømat Norges arbeid med bruk og vern	22
Regelverk for realisering av havbruk til havs (HtH)	22
Sikring av arealtilgang til fiskeriene	23

Andre aktiviteter	23
Likestilling i sjømatnæringen	23
Tariffoppgjøret 2024	24
Samferdsel	25
Fiskeriforhandlinger med andre stater	26

Konkurransedyktig skattepolitikk

Særskattlegging av havbruket

Etter at det i 2023 ble innført særskatt med tilbakevirkende kraft på havbruksnæringen, har det vært stor usikkerhet og uro rundt skatteregimet.

I en rapport utarbeidet av NHHS Consulting for Sjømat Norge i februar 2024¹ kom det frem at investeringer for 30 milliarder fremdeles lå i skuffen et år etter innføring av særskatten. I tillegg fikk selskapene betydelig merkostnader til konsulenter, revisorer og advokater. Dette kom blant annet frem i en rapport lagt frem i juli 2024 av NHHS Consulting for Sjømat Norge.²

Det har også vært utfordringer med skattemeldingene. Skatteetaten klarte ikke å få havbruksselskaperens skattemeldinger klare til vanlig tid og selskapene fikk utsatt innleveringsfrist til 31. august. Siste endring i skjemaet fra myndighetenes side kom kun dager før denne fristen.

Fra 2024 trådte systemet med normpriser i kraft. Sjømat Norge har vært sterkt kritisk til normpriser og har bedt om at skattegrunnlaget må være havbruksselskaperens faktiske inntekter og utgifter. Priserådet for havbruk fikk anledning til å sette normpriser fra 1. juli 2024. Disse settes kvartalsvis og erstatter altså selskaperens egne oppnådde priser. Selskapene ble pålagt å rapportere opplysninger til Normpriserådet gjennom en fastsatt prisoppgave som besto av omfattende elektroniske skjemaer som måtte fylles ut manuelt og som det ble gjort flere endringer i underveis. Rapporteringsmetoden viste seg umiddelbart å være svært tidkrevende og med en stor risiko for feil på grunn av manuell inntasting.

23. desember kom Normpriserådets foreløpige normpriser for tredje kvartal. Normpriserådet hadde satt fellespriser for hele landet på ukenivå. Det er i tillegg satt normpriser for flere størrelser og kvaliteter enn det som rapporteres inn gjennom prisoppgavene. Priserådet gav en betydelig usikkerhet om skattegrunnlaget for selskapene og en risiko for systematisk feilbeskatning som Sjømat Norge vil jobbe videre med i 2025.

Sjømat Norge har brukt mye tid på å utrede, dokumentere og synliggjøre risikoer og konsekvenser forbundet med det innførte særskatteregimet. Sjømat Norge har bedt regjeringen om å avvikle Normpriserådet slik at det skattes på faktiske inntekter. Høyre, FrP, KrF og Venstre har i 2024 lovet at de vil avvikle Normpriserådet. Høyre og KrF fremmet i sitt alternative statsbudsjett kutt i skattesatsene for grunnrenteskatten. FrP har også åpnet for å se på skattesatsen hvis de kommer i posisjon.

Eierskatter

Sjømat Norge har i 2024 vært tydelig på at skattepolitikken må endres slik at den legger til rette for økt norsk eierskap. Sjømatnæringen er preget av et sterkt nasjonalt og kystbasert eierskap som i økt grad er blitt utfordret gjennom en særegen norsk skattlegging av norske eierskapsmiljø. Under dagens regjering har skattleggingen av norsk eierskap økt dramatisk gjennom økte satser for formues- og utbytteskatt, samt økt skattegrunnlag i formuesfastsettelsen.

¹ <https://sjomatnorge.no/lakseskatten-ett-ar-etter-investeringer-for-30-milliarder-ligger-fortsatt-i-skuffen/>

² <https://sjomatnorge.no/lakseskatten-ett-ar-med-okte-konsulentkostnader/>

I november arrangerte NHO en eierkonferanse hvor representanter fra Sjømatnæringen og leverandørnæringen sammen med representanter fra en rekke andre næringer, synliggjorde behovet for å kutte formuesskatten på arbeidende kapital.

CO₂-avgiften for fiskeflåten

Fiskeflåten er ilagt en CO₂-avgift på drivstoff. Det finnes imidlertid kompensasjons- og fritaksordninger for avgiften. For å unngå avgift går stadig flere fartøy innom utenlandsk havn for bunkring av drivstoff med lav eller ingen avgift. Sjømat Norge er bekymret for at denne praksisen kan medføre at mer fisk fra norske fartøy blir landet i utlandet. Økt landing utenlands kan gi mindre råstoff og redusert aktivitet og verdiskaping i industrien på land. Det er i tillegg svært uheldig at regelverket stimulerer til anløp i utenlandske havner, og medfører at næringslivet langs kysten svekkes fordi fiskeflåten kjøper drivstoff, proviant og utstyr i utenlandsk havn.

Sjømat Norge har sammen med Biomarint Forum vært tydelige ovenfor regjeringen og opposisjonen på at CO₂-avgiften for fiskeflåten bør harmoniseres med våre utenlandske konkurrenter, og at det bør være et mål at fiskeflåten inkluderes i kvotepliktig sektor (EU-ETS). Alternativt at det må gjøres tiltak via CO₂-kompensasjonen. Dette er også spilt inn til regjeringen via Maritimt klimapartnerskap som har mulighet til å gi direkte innspill forut for regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2026.

Rammevilkår for rederiene

Dagens rammebetingelser for maritim næring er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset rederier innen havbruksnæringen. Blant annet har myndighetenes tolkning av kravet til utseilt distanse under ordningene med sjømannsfradrag, nettolønn og rederiskatt negative virkninger for dette segmentet.

Etter påtrykk fra bl.a. Sjømat Norge og andre organisasjoner på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden ble reglene om rett til sjømannsfradrag og nettolønn endret med virkning fra og med inntektsåret 2024. Endringen innebærer at det gis et alternativ til det såkalte distansekravet, slik at også minimum tre ukers sammenhengende turnusperioder om bord på skip vil være tellende for å ansees som "skip i fart" etter skattereglene. Sjømat Norge er svært tilfreds med endringen, da den medfører at havbruksrederier med fartøy over 100 bruttotonn (BT) og over 15 meter i større grad kan ta del i viktige rammevilkår. Samtidig effektiviserer endringen arbeidet for rederier og skattemyndigheter, ved at turnusforhold er enklere å rapportere og kontrollere enn utseilt distanse.

Sjøfolk og rederier har imidlertid fått varsel fra skatteetaten om at de ikke har vært berettiget til sjømannsfradrag og nettolønn for perioden før 2024, fordi de ikke har oppfylt kravet om utseilt distanse. Dette vil kunne ha store negative konsekvenser for de berørte. Sjømat Norge har i 2024 derfor arbeidet sammen med Kystrederiene og sjømannsorganisasjonene for en løsning av saken, og vil også fremover jobbe for dette.

Sjømat Norge har også overfor regjeringen og Stortinget uttrykt sterk bekymring for at det ikke gjøres tilsvarende endringer for forståelsen av begrepet "skip i fart" i rederiskatteordningen som ved sjømannsfradrag og nettolønn (ref. at rederiskatteordningen ikke har fått noe alternativ med tre ukers turnus), og at Skatteetaten legger til grunn at havbruksrederier ikke kvalifiserer for ordningen med rederibeskatning. Videre har vi arbeidet for at statsbudsjettet skal ha positive formuleringer om rederiskatteordningen for rederier innen havbruk.

Forenklet, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning

Havbruksnæringens biosikkerhetsprosess

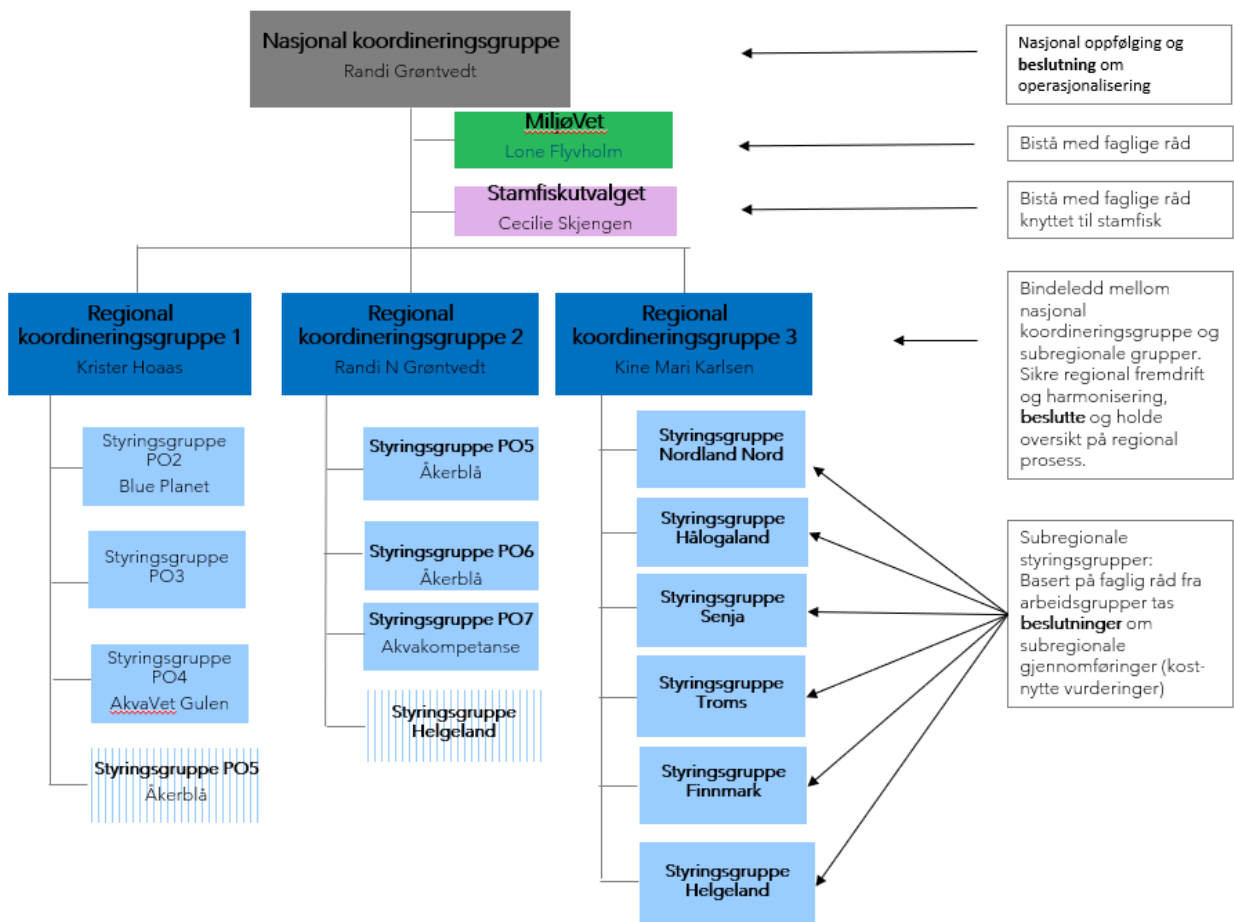
Initiativet til havbruksnæringens biosikkerhetsprosess ble tatt av Sjømat Norge i 2022. Det ble nedsatt et topplederforum, som gjennom 2023 utarbeidet et målbilde for å oppfylle hovedmålet med biosikkerhetsarbeidet:

En næring som opererer etter *beste praksis* ut fra biologiske smitteprinsipper- som *forebygger introduksjon og bekjemper spredning* av smittsomme sykdommer.

Målbildet inkluderer konkrete tiltak for beste praksis biosikkerhet fra stamfisk til og med slakt.

Operasjonalisering av målbildet startet i 2024 og gjennom året har det vært arbeidet med selve organiseringen, forankring internt og felles forståelse av målbildet, gjennomføring av tiltak i målbildet, forankring av målbildet hos forvaltning og andre eksterne, og oppstart av arbeid for utvikling av nødvendige systemer for å kunne oppfylle målbildet.

Topplederforumet er i 2024 utvidet med en representant fra Sjømatbedriftene og eventuelle behov for justeringer/ oppdateringer av målbildet skal godkjennes av denne gruppen. En nasjonal koordineringsgruppe bestående av bransjegruppe havbruk og én representant fra Sjømatbedriftene, har nasjonal oppfølging og beslutning om operasjonalisering. Figuren nedenfor viser hvordan arbeidet er organisert også med regionale koordineringsgrupper:

Alle tiltak i målbildet er gjennomgått med vurderinger på om tiltaket allerede er oppfylt, eller om det kan løses på kort eller lang sikt. Det prioriteres å fastsette regiongrenser og tiltaksgrenser for trafikk, følge anbefalinger fra målbildet om deling av utstyr og transport av disse, samt fastsette felles kriterier dersom unntak. I 2024 er regiongrense sør ved Hustadvika formalisert, og endelig fastsettelse av regiongrense nord er i prosess.

Felles forståelse for havbruksnæringens biosikkerhetsprosess både internt og eksternt er nødvendig for å kunne lykkes med målsetningen i arbeidet. I 2024 har vi gjennomført informasjonsmøter med og formidling til sektormyndigheter, kunnskapsinstitusjoner, politikere og andre eksterne. For felles intern kommunikasjon har Sjømat Norge i 2024 arbeidet med å opprette nettstedet biosikkerhet.no. Nye biosikkerhet.no opprettes av Sjømatnæringens fellestjenester.

Reguleringsregime havbruk

Havbruksutvalget la 28. september 2023 frem sin NOU 2023/23 Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig vekst. Rapporten ble sendt på høring med frist 2. januar 2024. Sjømat Norges høringssvar er lagt ut på våre hjemmesider.

Som en oppfølging av NOU-en varslet Fiskeriministeren 6. desember 2023 at regjeringen ville starte arbeidet med en ny Stortingsmelding der de gjennomgår hele tillatelsessystemet for havbruk. Med unntak av innspillmøte 11. september, og etterfølgende skriftlig innspill, har departementet i liten grad lagt opp til direkte involvering av næringen i utarbeidelse av Stortingsmeldingen.

Sjømat Norge har vært klar på at både arbeidet med Havbruk til havs (se eget avsnitt), og etablering av en miljøteknologiordning, må kjøres parallelt med arbeidet med Havbruksmeldingen. Etter press fra Stortinget måtte departementet sende ut en miljøfleks-ordning på høring. I motsetning til bestillingen fra Stortinget omhandlet høringen kun de tillatelsene som hadde fått nedtrekk som følge av rødt trafikklys.

Et viktig premiss for havbruksnæringens videre utvikling er næringens påvirkning på vill laksefisk. Sjømat Norge har i flere år jobbet med å få opp bedre kunnskap om genetisk påvirkning av villaksen og forbedre de modellene som legges til grunn for trafikklysene i de ulike produksjonsområdene. Bransjegruppe havbruk har oppnevnt en faggruppe for å samordne det faglige arbeidet Sjømat Norge har relatert til vill laksefisk.

I tillegg til utfordringene med å øke produksjonskapasiteten, er tilgang til lokaliteter en av de andre kapasitetsutfordringene. Dette er omhandlet i et eget avsnitt.

Fiskevelferd

Dyrevelferdsmeldingen (Meld. St. 8, 2024–2025) ble lagt frem den 19. desember 2024, og markerer et vendepunkt i arbeidet med å styrke dyrevelferden i Norge, også for akvatiske produksjonsdyr. Stortingsmeldingen setter klare rammer og ambisjoner for akvakulturnæringen. Gjennom implementering av foreslåtte tiltak og fokus på ansvarlig drift, kan Norge styrke sin posisjon som verdensledende innen bærekraftig og dyrevelferdsorientert havbruk. Dette vil også øke forbrukertilliten og styrke norsk sjømatposisjon i internasjonale markeder.

Sjømat Norge stiller seg i all hovedsak bak de foreslåtte tiltakene. Dette gjelder spesielt at regelverket skal bidra med verktøy som trekker utviklingen i næringen i riktig retning. Regjeringens klare krav til kontinuerlig forbedring for å sikre implementering av tiltak som faktisk forbedrer dyrevelferden, sikrer god helse og reduserer tap av dyr i produksjon, er helt i tråd med havbruksnæringens ambisjoner og målsettinger. Det samme gjelder presiseringen "*forbedringen bør skje for hver produksjonssyklus på den enkelte lokalitet, basert på det utgangspunkt den enkelte oppdretter har*".

Akvakultur opererer under helt andre naturgitte forutsetninger enn landbruket, og med en art som er grunnleggende biologisk forskjellig fra landdyr. Dette gjenspeiles også i forskjellige biologiske utfordringer. Til tross for at det er bred enighet om at det er for stort tap av fisk i løpet av produksjonen, er det viktig å poengtere at alle former for husdyrproduksjon skal ha høye ambisjoner om overlevelse på sine dyr. Dette skal sikres nettopp gjennom god risikostyring som sikrer god planlegging, og at riktige valg blir tatt for å redusere lidelse, helseutfordringer og generelt tap av dyr i produksjon. I god risikostyring ligger det også at dyreholder klarer å identifisere problemet, og finne gode løsninger der disse finnes.

Det er særlig tre punkter Sjømat Norge ønsker å trekke frem i det videre arbeidet.

1. Forankring av kompetanse, kultur og holdninger i virksomhetene, fra ledelse til merdkant. Dette er et viktig og langsiktig arbeid som har pågått, og som vil fortsette i tiden fremover.
2. Arbeidet med å sikre en bred faglig enighet om hva som er *riktige valg* med tanke på ivaretagelse av velferd i ulike situasjoner i oppdrett skal fortsette og styrkes. Dette er en viktig dialog mellom næring, forskningsinstitusjoner og myndigheter.
3. Sist, men ikke minst, skal det jobbes med å utvikle gode systemer for dokumentasjon og kontroll, både for dem som skal ta valg, og for dem som skal kontrollere dem.

Som en følge av et økende dokumentasjonsbehov har organisasjonen jobbet aktivt med etablering av løsninger for deling av data mellom selskapene. Sjømat Norge har hatt en sentral rolle i å etablere en fiskehelse database, som har som mål å gi oss bedre dokumentasjon på taps- og dødsårsaker i næringen.

Forholdsmessig ressurskontroll

Sjømat Norge oppfordrer myndighetene til å legge til rette for en god, aktiv og effektiv ressurskontroll. Vi krever at oppdagelsesrisikoen for ressurskriminalitet øker. Vi er opptatt av å ha en rein og ryddig næring, med like konkurransevilkår for bedrifter av alle typer størrelse. Vekt og art skal ikke være forhandlingstema ved landing.

Etter initiativ fra Sjømat Norge ble det i 2024 innført nye regler for prøvetaking ved landing av råstoff til mel- og oljeanvendelse. Et eget inspeksjonsfirma ble etablert (Fish Control AS), og inspektører fra selskapet skal artsbestemme representative prøver fra alle landingene av fisk til mel- og oljeanvendelse fra og med 2025. Prøveresultatene danner grunnlag for artssammensetningen på sluttседdelen.

Råvaretilgang for fiskeindustrien

Ressurssituasjonen har over flere år utviklet seg negativt for mange sentrale fiskebestander både i Norskehavet og Barentshavet, og torskekvoten i 2025 er den laveste siden 1991. Fiskerinæringen er kjent med betydelige biologiske variasjoner i perioder, og vant til å tilpasse driften og investeringene i

tråd med ressursituasjonen. Noen kystsamfunn er hardere rammet av kvotenedgangen for torsk og hyse enn andre, men dette er en nasjonal krise som rammer hele kysten, både små og store aktører.

Fiskeri- og sjømatnæringen er i dag en subsidiefri næring, og Sjømat Norge har frarådet bruk av indirekte subsidier ved å innføre kvoteordninger som favoriserer enkeltregioner, -kommuner, -bedrifter eller -flåtegrupper, til tross for den kraftige kvotenedgangen. Tidligere forsøk med kvoteordninger øremerket sjømatindustrien i enkeltregioner, har ikke gitt ønskede effekter med hensyn til økt bearbeidingsgrad/sysselsetting og verdiskaping.

Sjømat Norge og Norges Fiskarlag foreslo i slutten av oktober i fjor at det skulle innføres midlertidige nøytrale, effektive og gode regulatoriske tiltak for å motvirke konkurser, permitteringer og oppsigelser i fiskerinæringen framover. Tiltakene som ble foreslått skulle ivareta lønnsomheten i flåten, legge til rette for et rasjonelt fiske og samtidig ivareta industriens interesser. Men den foreslåtte driftsordningen fra de to største organisasjonene i fiskerinæringen ble ikke innført av myndighetene.

Sjømat Norge mener det er viktig at reguleringsopplegget legger til rette for mest mulig verdiskaping av de til enhver tid tilgjengelige kvoter i hvitfisksektoren. Høy kvalitet på råstoffet og god størrelse på fisken som landes, er en forutsetning for å oppnå best mulig kvalitet, holdbarhet på produktene, og dermed pris ut i markedene. For å opprettholde helårlig drift er det også viktig å dempe sesongtoppene, og legge til rett for en mest mulig jevn råstofftilgang gjennom året. Sjømat Norge er derfor fornøyd med at forvaltningen valgte å følge vårt råd om å verne ferskfiskordningen fra kvotenedgangen – for å sørge for råstoff til industrien også i andre halvår.

For pelagisk fisk er det særlig krevende at det innføres proteksjonistiske tiltak i våre naboland. Færøyene har hatt landingspåbud for sild og makrell siden 2018, og fra januar 2023 ble det innført nye landingspåbud i Storbritannia. Fra og med 2025 må 55% av nordsjøsild og makrell fisket av britiske fartøy leveres hjemme. Sjømat Norge kjemper for like konkurransevilkår, og mener derfor at Norge ikke kan godta at våre naboland innfører slike restriksjoner i handelen med råvarer.

Forvaltning av nye arter

Snøkrabbe representerer en ny og verdifull ressurs. Sjømat Norge mener snøkrabbe kan få stor betydning for aktivitet og sysselsetting i Finnmark. Gjennom håndtering av kongekrabbe er det skapt en svært effektiv og konkurransedyktig industri i Finnmark. Denne industrien har kompetanse og kapasitet til også å skape merverdier av snøkrabbe, og gi helårlige industriarbeidsplasser i Finnmark.

Sjømat Norge har over flere år arbeidet for å få en regulering av snøkrabbe som også ivaretar landindustrien.

Sjømat Norge har støttet at deltakelsen i snøkrabbefangsten lukkes fra 2025. Fangsten har blitt et "kappfiske", der kvoten tas i løpet av et par måneder. Vi har arbeidet aktivt for å hindre at lukkingen fører til at en låser fangsten til dagens flåtestruktur og ombordproduksjon. I dette arbeidet har Sjømat Norge fått gjennomslag for at 10 prosent av totalkvoten skal avsettes til leveranse av levende krabbe. Selv om vi gjerne skulle sett at denne andelen var høyere gir det likevel en mulighet til å utvikle en industri og et marked for ulike produkter av snøkrabbe.

Sjømat Norge har arbeidet for at fangsten av snøkrabbe må reguleres gjennom faste fartøyskvoter. Dette vil gi mindre tidspress, ivaretagelse av kvalitet og en lengre sesong for landindustrien. Sjømat

Norge er positive til at det for fangsten i 2025 er tildelt garanterte fartøyskvoter på et nivå som gjør at aktørene får rimelig rom til å utøve fangsten med ro og forutsigbarhet. Dette er i tråd med Sjømat Norges anbefalinger om at avsetningen til levende leveranser er regulert gjennom garanterte fartøyskvoter til fartøyene som melder seg på.

EU-regelverk tilpasset norske forhold

En økende andel av norsk regelverk vedtas i EU og gjennomføres i norsk regelverk. Dette er en sentral del av EØS-avtalen. Norske myndigheter har rett og plikt til å delta i arbeidet når nytt regelverk utformes eller når gjeldende regelverk endres. På matområdet ivaretar Mattilsynet denne oppgaven på vegne av norske myndigheter, og har også et fungerende samarbeid med næringens organisasjoner når regelverket endres. Det er verdt å merke seg at i 2024 var 306 av nye eller endrede rettsakter innenfor rammen av EØS-avtalen knyttet til matområdet. Dette utgjorde om lag 40% av alle rettsakter.

I økende grad blir det i EU vedtatt regelverk også på andre områder, som for eksempel helse- og miljøområdet. Sjømat Norges erfaring er at spesielt Miljødirektoratet bør øke innsatsen i EU når regelverket utformes. Sjømatnæringen er liten i EU, og etter at Storbritannia meldte seg ut av EU har den blitt enda mindre. Dette gjør at andre land i mindre grad spiller inn sjømatnæringens behov. Norge har derfor et ekstra stort ansvar for å ivareta sjømatnæringens og dermed norske interesser. Sjømat Norge er opptatt av at norske myndigheter setter av tilstrekkelig med kapasitet tidlig nok til å følge opp EUs regelverksarbeid, at norske fagmyndigheter blir dyktigere på samspillet med næringslivet og at implementeringen gjøres på en måte som hensyntar sjømatnæringens interesser.

Sjømat Norge jobber aktivt opp mot norske fagmyndigheter for å oppnå dette, noe som kan være krevende ettersom Norge ikke er del av EU. EØS-avtalen samt deltakelse i ulike europeiske paraplyorganisasjoner gir imidlertid muligheter som forplikter både myndigheter og næring.

Sjømat Norge har bidratt til at NHO har løftet spørsmålet om norske myndigheters ansvar for å delta i regelverksarbeidet i EU. Sjømat Norge har et tett samarbeid med NHO Mat og Drikke på matområdet. Manglende norsk kapasitet og deltagelse i regelverksarbeidet er tatt opp i møter med politisk ledelse i Nærings- og fiskeridepartementet, Utenriksdepartementet og samt Klima- og miljødepartementet.

En egen internasjonal avdeling som skal ivareta organisasjonens arbeid med markedsadgang og regelverksutvikling – i første rekke på det veterinære området – er etablert. Organisasjonen deltar blant annet aktivt i arbeidet i EUs Aquaculture Advisory Council (AAC) samt som observatør i Market Advisory Council (MAC); begge sentrale premissgivere for EU-kommisjonen innen sjømatsektoren.

Industriutslippsdirektivet

Utslippsdirektivet trådte i kraft i desember 2023, og gjelder alle produksjonsbedrifter innen slakteri, hvitfisk og pelagisk industri med en produksjonskapasitet på over 75 tonn produsert pr dag. Sjømat Norge har jobbet for å få norske miljømyndigheter til å arbeide mer aktivt med direktivet i flere år, og har hatt møter med samtlige miljøministre siden Solbergregjeringen tiltrådte.

Det siste året har Sjømat Norge jobbet med å få en forståelse for at kravene er svært utfordrende da de ikke hensyntar bruk av sjøvann og grenseverdier er satt strengere enn innholdet i "ubrukt" sjøvann. Det er heller ikke tilgjengelig BAT (Best tilgjengelig teknikk) for mange krav, og ulike renseteknologi innfrir ikke det den lover. Resipientens (utslippsområdets) tåleevne vurderes heller ikke. I tillegg er nye krav svært kostbare å innfri sett i forhold til den marginale miljøeffekten som

oppnås. Omfattende bruk av kjemikalier, økt bruk av energi og større behov for areal gjør at den totale miljøgevinsten med å innfri nye krav sannsynligvis er negativ. Sjømat Norge har påpekt at disse problemene i stor grad skyldes at norske myndigheter ikke har deltatt i forberedende møter i EU.

Sjømat Norge har i 2024 avholdt møte med klima- og miljøministeren sammen med Biomarint Forum og flere LO-forbund. Det har også blitt gjennomført flere møter med representanter fra Stortingets Energi- og miljøkomite. Målet har vært å få regjeringen til å akseptere at det finnes et større handlingsrom for fleksibilitet enn Miljødirektoratet pr i dag er villig til å bruke.

2024 har også vært preget av pågående dispensasjonssøknader, resultat av disse og konsekvenser for industrien. Det har vært ulike utfall av søknader om dispensasjon, hvor mange har fått utsatt frist for etterlevelse av krav i påvente av utvikling av metoder som kan bidra til at kravene kan oppnås. Dette kan ta lang tid, ettersom det bl.a. er igangsatt et eget FHF-prosjekt om dette som fortsatt pågår. Det er også en utfordring at statsforvalterne setter svært omfattende og kostnadskrevene krav til resipientundersøkelser uten at det på forhånd informeres om hva som vil kunne anses som tilstrekkelig for saksbehandlingen eller hva som vil kunne anses som akseptabelt for innvilgning av dispensasjon. Miljødirektoratet har også uttalt at dispensasjon ikke skal gis for "nye" anlegg selv om utfordringene nevnt over er de samme for "nye" som eldre anlegg.

Plastdirektivet, med produsentansvar for plastholdig utstyr fra fiskeri, akvakultur og fritidsfiske

På tampen av 2024 skrev Sjømat Norge uttalelse til høring av Miljødirektoratets forslag til løsning for utvidet produsentansvar for plastholdig utstyr fra fiskeri, akvakultur og fritidsfiske, som følge av EUs plastdirektiv fra 2019. Dette foreslås regulert i nytt kapittel 7B i avfallsforskriften, der produsentene skal dekke kostnader for innsamling, transport og behandling av kassert fiskeutstyr, samt bidra til informasjon og holdningsskapende tiltak. Forskrift for løsningen trer sannsynligvis i kraft, noe forsinket, fra midten av 2025. Det utarbeides samtidig en gebyrforskrift knyttet til ordningen som skal finansiere myndighetenes forvaltning og oppfølging av ordningen.

Sjømat Norges hovedpoeng i høringssvaret:

- SN støtter direktivets mål om redusert miljøpåvirkning som følge av plastbruk i sjømatbransjen.
- SN mener kravet til plastprodusentene/ leverandørene om full finansiering og ansvar for separat innsamling i høringsforslaget er unødvendig kostbart og omfattende, da dette i stor grad er ivaretatt per i dag.
- SN mener det er uheldig med begrensning av valg av produsentansvarsselskaps dekningsområde.
- SN mener at det foreslås en overdreven gebyrfinansiering og et unødvendig omfattende byråkrati, som bør løses enklere og mer kostnadseffektivt.

Sjømat Norge har foreslått følgende løsning i høringssvaret:

- Det etableres et produsentansvarsselskap for valgfri sektor, hvis formål blir som beskrevet av MD, bortsett fra å ha ansvaret for innsamling av avhendet plastholdig utstyr. (Dvs ikke å samle inn penger fra produsentene for å finansiere innsamlingsløsninger som allerede er etablert)
- Løsningen baseres på at det utvikles en løsning for å samle inn data på transaksjonsnivå (alle plasttransaksjoner inn og ut i hvert ledd i verdikjeden) fra utstyrprodusent, oppdrettsselskap og mottaker avfall, inn i en database som danner grunnlag for rapportering til MD på aggregert nivå. Derved er det mulig å ha detaljert informasjon om vareflyten av plastholdig materiale fra og med produsent via akvakulturselskap til mottaker av plastholdig «avfall». En slik dataløsning er allerede utviklet av Sjømat Norge, PlastCirc.

- Forutsetningen for at dette skal fungere godt, er at alle de nevnte ledd pålegges, gjennom forskrift, å rapportere til returselskapet.

Sjømat Norges uttalelse er utarbeidet i samråd med og forankret i Sjømat Norges Plastgruppe, Arbeidsutvalget i Sektorgruppe Teknologi- og service, Bransjegruppe havbruk og Styret. Sjømat Norge har avholdt møte med klima- og miljøministeren sammen med fagbevegelsen og Biomarint Forum hvor vårt hørings svar er presentert. Det er også avholdt møter med flere representanter i Stortingets Energi- og miljøkomite.

Arbeidet med ny emballasjeforordning (PPWR)

Det ble på forsommeren i 2024 noe overraskende kjent at EUs nye Emballasjeforordning (Packaging and Packaging Waste Regulation, PPWR) også omfatter EPS-kasser (isoporkasser). Det grunnleggende prinsippet i forordningen er at emballasje skal gjenbrukes. For EPS-kasser skal 40% av kassene gjenbrukes innen 2030 og 70% innen 2040. For selskaper som bruker EPS-kasser til transport mellom egne virksomheter, er kravet om gjenbruk 100% innen 2030.

Det synes klart at forordningen kan treffe sjømatnæringen hardt. Med om lag 70 millioner EPS-kasser som årlig sendes inn i EU-markedet, blir det en stor og miljømessig trolig lite hensiktsmessig operasjon å sørge for at alle kassene enten tas i retur for gjenbruk eller organisere alternativ gjenbruk nært kunder i EU. Det kan i tillegg stilles spørsmål ved om gjenbruk av kasser er uheldig for matsikkerhet, som f.eks. krysskontaminering av listeria.

Sammen med den europeiske EPS-foreningen som organiserer europeiske kasseprodusenter, har Sjømat Norge brukt mye tid og ressurser med målsetning om å få unntak for gjenbruk av EPS-kasser. I stedet bør det legges opp til forbedret gjenvinning, slik som bl.a. i Danmark og Polen hvor mer enn 90% av kassene gjenvinnes til hovedsakelig bygningsisolasjon og ny emballasje. Det er allerede unntak i forordningen for gjenbruk av papp/kartonger brukt til emballasje samt at det er unntak for stiv plast som har vært direkte i kontakt med mat (konsumentforpakninger).

Saken er løftet høyt politisk i Norge, og Sjømat Norge har deltatt i møter med EU-delegasjonen i Brussel. Sjømat Norge har vært i en rekke møter med flere EU-institusjoner, deriblant DG Environment, DG Sante og DG Mare samt EUs Market Advisory Council. Gjennom fremlegging av dokumentasjon på uheldige miljømessige konsekvenser samt økt risiko for matsikkerhet, håper Sjømat Norge å få unntak for gjenbruk av EPS-kasser.

EU-prosjekt: Beregningsmodell for miljøbelastning

EU-kommisjonens uformelle godkjenning av PEFCR (Product Environmental Footprint Category Rules) for marin fisk markerer en milepæl for sjømatnæringen. Etter over et tiår med systematisk arbeid ledet av Henrik Stenwig i Sjømat Norge har bransjen i 2024 fått et standardisert rammeverk for å måle og dokumentere miljøpåvirkningen fra marin fisk, både fangst- og oppdrettsbasert. Dette gir økt transparens og sammenlignbarhet i miljødata, styrker bærekraftarbeidet og legger grunnlaget for troverdige miljøpåstander overfor forbrukerne.

PEFCR-en tar for seg fiskens livssyklus i verdikjeden, og vurderer utslipp og ressursbruk som energi, vann, fôr og drivstoff. Rammeverket standardiserer hvordan miljøfotavtrykket skal dokumenteres og åpner for benchmarking mellom arter som sild og oppdrettslaks. Dette verktøyet bidrar til å styrke næringens arbeid for bærekraftig utvikling.

Arbeidet med PEFCR-en har vært mulig takket være finansiering fra FHF og innsatsen fra en rekke aktører: Cermaq, Pelagia, Lerøy, Royal Greenland, Avramar samt europeiske organisasjoner som FEAP, FEFAC, AIPCE-CEP og Life AQUAPEF. Teknisk støtte og ekspertise har kommet fra Asplan Viak og Bellona.

Med EU-kommisjonens godkjenning står sjømatnæringen nå bedre rustet til å møte dokumentasjonskravene til bærekraftig produksjon og forbruk. Publiseringen av PEFCR-en markerer starten på en ny æra for sjømatprodukter i Europa, der mer transparente og sammenlignbare miljødata vil bidra til økt konkurransekraft og en grønnere fremtid for sjømatsektoren.

Arbeidstidsbestemmelser

I den delen av fiskeindustrien som baserer seg på villfanget fisk har det tradisjonelt vært en utfordring å overholde flere av arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid.

Dette arbeidet er i stor grad sesongpreget med til dels mye fisk som landes over en kort periode og hvor råstoffet må håndteres raskt for å unngå forringelse. Det er også betydelig uforutsigbarhet i forhold til råstofftilgang, bl.a. som følge av vær og vind, kvoter og auksjonssystem. Dette skaper utfordringer, bl.a. når det gjelder å overholde reglene om grensene for daglig og ukentlig arbeidstid, samt overtidsgrensene.

I dagens lovverk ligger det muligheter til å gjennomsnittsberegne arbeidstiden etter aml. § 10-5, bl.a. etter avtale med tillitsvalgte. Det er også tilsvarende mulighet for å avtale utvidede overtidsgrenser etter § 10-6. Arbeidstilsynet kan også gi dispensasjon fra disse reglene. Dette gjør at utfordringene for fiskeindustrien til en viss grad kan avhjelpes.

Det er også anledning til å avtale betydelige unntak fra mange av arbeidstidsbestemmelsene etter avtale med fagforening med innstillingsrett, jf. aml. § 10-12 (4). Det vil si at NNN har adgang til å inngå slik avtale. Dette er i første rekke aktuelt for enkeltbedrifter. Vi kjenner ikke til at dette noen gang har skjedd. Vi har imidlertid tatt opp dette med NNN og holdningen er at de er villig til å vurdere enkelttilfeller. Det antas imidlertid at de vil være meget forsiktig i forhold til dette. Utfordringen for fiskeindustrien i forhold til arbeidstid, er et punkt som naturlig vil bli tema også i kommende kontaktmøter med NNN.

En generell adgang til å få generelle unntak for fiskeindustrien gjennom endringer av lov og forskrifter anses urealistisk å få til de neste årene.

Dykkerregelverket

Endringer i arbeidsmiljøloven (aml.) slik at loven gis anvendelse for dykkeroperasjoner fra skip, og ny tilhørende forskrift FOR-2024-04-11-607 ("Forskriften"), trådte i kraft 1. juli 2024.

Frem til regelverksendringen har sjøfolk på servicefartøy med dykkervirksomhet vært underlagt skipsarbeidsloven, og det maritime arbeidstidsregelverket som gir adgang til sjøturnus (1:1).

At arbeidstidsbestemmelsene i aml. nå gjelder for sjøfolk som er involvert i dykkeroperasjoner, har medført komplikasjoner for driften av servicefartøy og fått negative virkninger for mange sjøfolk. Enkelte servicebåtrederier har avvirket sine dykkertjenester. Endringen har også medført svekket beredskap for havbrukselskapene og kysten generelt.

Sjømat Norge har arbeidet for at Forskriften skal inneholde unntaksbestemmelser for den som har sitt arbeid om bord på servicefartøy i havbruksnæringen, slik at sjøturnus kan benyttes. Vi arbeider for å få Stortinget til å ta en ny behandling av dykkerregelverket i neste periode.

Spørsmålet om tariffmessig plassering av dykkerne var i 2023 gjenstand for sak i Arbeidsretten. Sjømat Norge og NHO fikk, i sak anlagt av LO og Industri Energi (nå Forbundet Styrke), medhold i at tariffavtalene med sjømannsorganisasjonene dekker dykking fra servicefartøy. Retten fastslo at de som har sitt arbeid ombord på servicefartøy er sjøfolk selv om de har dykkerkompetanse/utfører dykking, og at de dermed er omfattet av tariffavtalen for service- og flerbruksfartøy mellom Sjømat Norge og sjømannsorganisasjonene, slik at LO og Industri Energi ikke kunne kreve egen tariffavtale for dykking.

Avgjørelsen fra Arbeidsretten er også viktig fordi partene i en tariffavtale kan avtale avvik fra arbeidstidsbestemmelsene i aml. i tariffavtalen. Sjømat Norge og Kystrederiene jobber nå derfor opp mot sjømannsorganisasjonene og LO for å få landet en protokoll til overenskomsten for service- og flerbruksfartøy, med enighet om at det på servicefartøy med dykkervirksomhet kan benyttes sjøturnus (turnus med 3 uker på og 3 uker av).

Handelspolitikk

Markedsadgang Japan

Arbeidet for å bedre handelsbetingelsene for Japan har fortsatt i 2024, gjennom vårt særskilte "Prosjekt Japan". Vi har god støtte fra både myndighetene, ambassaden i Japan, NHO og Norges Sjømatråd i dette arbeidet. Fiskeriministeren besøkte Japan i juni, og hadde politiske samtaler om handelsrelasjonen. Parallelt med dette gjennomførte Sjømat Norge nye møter med næringsorganisasjoner i Japan. Dessverre er tilbakemeldingene at det ikke er særlig interesse for å gå i gang med forhandlinger med Norge med sikte på en handelsavtale. Dette skyldes både at det er sterk motstand fra fiskerorganisasjonene i Japan, men også liten interesse fra øvrig næringsliv.

Myndighetene arbeider med hvordan en kan engasjere og involvere andre relevante sektorer i arbeidet. Dersom Japan skal ha interesse av å inngå en handelsavtale med Norge, vil det være knyttet til andre forhold enn sjømat. Her er energi, klima, forsvarsmateriell, SPACE og andre områder aktuelle.

I mellomtiden skjerpes konkurransen fra britiske leverandører. Disse får gradvis lavere toll på makrell til Japan, noe som gjør konkurransesituasjonen for norske eksportører vanskeligere. I dag belastes norsk rund makrell med 7 prosent toll. Makrell fra EU og Storbritannia møter 3,9 prosent toll, og fra april 2025 reduseres denne ytterligere til 3,5 prosent.

Markedsadgang Kina

Med en samlet eksportverdi på nærmere 9,5 milliarder kroner i 2024 er Kina det sjette største markedet for norsk sjømat. Eksportverdiene har økt betydelig år for år i takt med at markedsadgangen for norsk sjømat har blitt forbedret.

Å sikre god markedsadgang for all norsk sjømat til det kinesiske markedet har følgelig vært en sentral målsetting for Sjømat Norge. Flere sjømatprodukter sto inntil nylig uten adgang til det kinesiske

markedet. Et slikt produkt er levende snøkrabbe, som sto på sakskartet da fiskeri- og havministeren besøkte Kina i november 2024. Som følge av disse samtalene ble det i desember åpnet for import av levende snøkrabbe.

Dette er viktig for deler av den norske krabbenæringen. Kina er globalt det største markedet for snøkrabbe. Eksport av levende snøkrabbe kan vise seg å bli særlig viktig i ei tid hvor fangst og eksport av kongekrabbe har reduserte nivåer.

Fortsatt praktiserer Kina korona-relaterte tiltak. Dette gjelder blant annet kravet om individuell innpakning av laks i plast, et tiltak som synes å både være unødvendig, fordyrende og miljøskadelig.

Markedsadgang EU

Deler av handelen med sjømat til EU er bare mulig gjennom tollfrie importkvoter. 10 slike kompensasjonskvoter for ulike produkt gikk ut på dato i mai 2021, og etter det har næringen ventet på at myndighetene skulle forhandle fram en ny kvotepakke. En ny avtale ble først forhandlet fram i desember 2023, og regjeringen varslet da at en forventet at kvotene ble åpnet i første halvår 2024. Prosessen har dratt ut i tid, særlig på grunn av uenighet om bruk av de såkalte EØS-midlene fra Norge, som også er en del av avtalen og som det er forhandlet med parallelt.

Kvotene blir iverksatt 1.1.2025. Da har deler av norsk fiskeindustri stått uten tollfrie kvoter til EU i nesten fire år. Ett av disse produktene er bearbeidet sild (eddik- og kryddermarinerte produkt). Norge har Europas største produksjon av disse produktene. Tollsatsen til EU er 20 prosent, men handelen er mulig gjennom at det forhandles fram tollfrie importkvoter.

I tillegg er ikke kvoten for fryst makrellfilet videreført i den nye kvotepakken. EU har begrunnet dette med uenighet om forvaltningen av makrell. Norge hadde en tollfri kompensasjonskvote for makrellfilet på 11 300 tonn i perioden 2014 - 2021.

Sjømat Norge har gitt mye oppmerksomhet til markedsadgangen til EU, og er svært bekymret for hvordan prosessene rundt kompensasjonskvoter har utviklet seg. Vi må dessverre slå fast at Norge ikke klarer å vedlikeholde markedsadgangen for sjømat til EU.

Mattilsynets kapasitet på markedsadgang

Mattilsynet har en helt sentral og avgjørende rolle for å sikre norsk sjømatproduksjon og handel, både i forbindelse med regelverksutvikling og håndtering av regelverk som angår sjømatnæringen. Det har derfor vært viktig for Sjømat Norge å bidra til at Mattilsynet sikres ressurser til oppgaver som er prioriterte av næringen.

I forbindelse med arbeidet med revidert nasjonalbudsjett for 2024 jobbet Sjømat Norge aktivt for at budsjettet til Mattilsynet skulle styrkes for å kunne gi økt innsats på vegne av sjømatnæringen. Resultatet av dette ble ekstra midler til målrettet innsats for eksporten av levende sjømat til Kina samt for pelagiske produkter (i første rekke sild). Innsatsen ga frukter i løpet av kort tid; en avtale kom på plass som sikret bl.a. levende snøkrabbe til det kinesiske markedet, mens det for sild er igangsatt et arbeid for å håndtere regelverksutfordringer ved eksport til Brasil samt Canada.

Eksportsatsing på sjømatteknologi

Den 14. november 2024 annonserte næringsminister Cecilie T. Myrseth og fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss at sjømatnæringen blir den neste nasjonale eksportsatsingen. De gir Nasjonalt eksportråd i oppgave å utvikle forslag til innhold i en eksportsatsing på sjømatnæringen, og peker på at dette skal skje i tett samarbeid med næringslivet og andre sentrale aktører i næringen.

Til å utarbeide forslag til eksportsatsing har Nasjonalt eksportråd etablert en skrivegruppe som er ledet av Asbjørn Warvik Rørtveit fra Sjømatrådet, med representanter fra NHO, Sjømat Norge, Fellesforbundet, Innovasjon Norge, Norsk Industri, Biomarint Forum (Observatør) og NFD (Observatør). Rapporten fra Nasjonalt eksportråd har frist for ferdigstilling 8. april 2025.

Skrivegruppen har gitt eksportrådet sitt innspill til kandidater til styringskomite; En liste på 20 personer på CEO-nivå som representerer de ulike delene av verdikjeden til sjømat. Det er i november/desember blitt gjennomført en del bilaterale møter med bedrifter og andre sentrale aktører. I januar er det avtalt møte med NCE-klyngene, og i februar og mars planlegges det å arrangere halvdagsmøter med referansegrupper på Gardermoen. Målet er å få innspill og forankring av konkrete tiltak for eksportsatsningen. Nofima har fått i oppdrag å kartlegge eksport fra leverandører til sjømatnæringen, med utgangspunkt i bedriftene identifisert gjennom Nofimas ringvirkningsanalyser.

Sjømat som del av matvareberedskapen

Norge er en betydelig matprodusent med en viktig rolle i norsk, europeisk og internasjonal matforsyning og matvareberedskap.

Regjeringen la i mars 2024 frem Meld. St. 11 (2023 – 2024) *Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmogleighetene i jordbruket*. Meldingen gjaldt landbrukssektoren, men hadde også implikasjoner for sjømatnæringen. Den satte i tillegg matvareberedskap på agendaen.

Sjømat Norge deltok i høringen i Stortinget og benyttet anledningen til å påpeke sjømatens betydning og at selvforsyningsgrad er ikke en god målestokk for matvareberedskapen i Norge. Selvforsyningsgrad ser på hvor stor andel av den maten vi spiser i dag, målt i kalorier, som er produsert i Norge. Den tar ikke høyde for kostholdsråd, kostholdstrender eller hvor mye mat som er tilgjengelig i Norge.

I et kriseperspektiv vil den potensielle selvforsyningsgraden, eller Norges beredskapspotensial, være mer relevant. Den vil ta høyde for at vi i kriser kan vri kostholdet ved blant annet å spise mer sjømat. Sjømat Norge tok under høringen i Stortinget blant annet til orde for at Stortinget burde anmode regjeringen om å legge Norges beredskapspotensial til grunn i den videre oppfølgingen av Totalberedskapskomisjonens rapport. Sjømat Norge tok også til orde for at kritiske samfunnsfunksjoner skal gis fortrinn ved kriser slik at blant annet handel og produksjon av matvarer går mest mulig normalt under en krise. Et enstemmig Storting samlet seg bak oppfordringene. Sjømatens rolle i matvareberedskapen har vært tema på frokostseminar i Oslo og på Sjømat Norges årskonferanse i Tromsø.

Regjeringen legger frem sin totalberedskapsmelding i januar 2025. Denne skal behandles av Stortinget vinteren 2025.

Mer balansert førstehåndshandel

Salgslagenes eierskap og styring

Etter flere utsettelse ble kvotemeldingen fisk, folk og fellesskap lagt frem i januar 2024. Det var på forhånd varslet at regjeringen ville følge opp flere forslag fra Bearbeidingsutvalget i meldingen. På tross av dette var det begrenset med tiltak for fiskeindustrien i regjeringens forslag. Sjømat Norge har vært tydelige på at flåte- og industripolitikk må ses i sammenheng og at det er behov for endringer som stimulerer til at alle kvoter blir høstet, en balansert førstehåndshandel og en fiskeripolitikk som legger til rette for bearbeiding av råstoff i Norge. Sjømat Norge hadde utstrakt dialog med partiene på Stortinget og regionalt/lokalt om kvotemeldingen. Da det ble inngått et bredt forlik om kvotemeldingen ble det klart at regjeringspartiene, Høyre, FrP, Venstre, MDG og KrF sikret flere viktige punkter for industrien. For eksempel ble det enighet om en anmodning om minst 25 prosent eksterne styremedlemmer i salgslagsstyrene for å ivareta hensynet til hele verdikjeden, større grad av formalisering av dialogen mellom departement og fiskesalgslag og bredere etterkontroll av fiskesalgslagsloven.

Sjømat Norge jobber overfor departement og salgslag for å sikre oppfølgingen av Stortingets punkter. Dette arbeidet vil fortsette inn i 2025.

Økt bearbeiding av norske råvarer

Fisken tilhører fellesskapet og den skal føre til størst mulig verdiskaping i Norge. Dette er det bærende premisset både i havressursloven og i deltakerloven. I dag eksporteres for mye av fisken ubearbeidet. Det er også for mye fisk som tas direkte til utenlandsk havn. I deltakerloven er det et formål å legge til rette for at høstingen av havet fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode. For å få det til, må flåte- og industripolitikken sees i sammenheng. Det er et tverrpolitisk mål å øke bearbeidingen av Sjømat i Norge.

Sjømat Norge følger opp råstofflekkasje i arbeidet opp mot salgslagene. Dette gjøres blant annet i arbeidet med omsetningsregler, herunder utforming og etterlevelse, samt nivået på lagsavgiften. Sjømat Norge har også bidratt inn i evalueringen av prøveordning med krav om å tilby 50 % av fryst torsk og sei på auksjon. Sjømat Norge jobber for forbedringer i auksjonsregelverket for å sikre balanse og reelle auksjoner.

Arealtilgang

Havbruksnæringens tilgang på areal

Utviklingen av havbruksnæringen stopper opp eller hemmes i flere fylker på grunn av lang saksbehandlingstid og krav fra Statsforvalteren.

Denne situasjonen skaper store problemer for næringen og vertskommunene:

- Det blir vanskelig å planlegge produksjonen, noe som fører til tap av matproduksjon og økte kostnader.

- Næringen mister investeringer, arbeidsplasser og positive effekter for lokalsamfunn og kommuner.
- Store inntekter fra Havbruksfondet går tapt.

Statsforvalteren skal bidra til å sette nasjonal politikk ut i livet, men pr i dag er ikke næringspolitiske mål for havbruk en del av styringsdokumentene deres. Det finnes tydelige forventninger fra nasjonale myndigheter om at den marine sektoren skal vokse og skape verdier. Likevel har ikke Statsforvalteren fått en klar beskrivelse av hvordan de skal bidra til målene for havbruksnæringen. Dette skiller seg fra andre områder, der målene er tydeligere definert. Resultatet er at andre politiske mål ofte prioriteres høyere enn næringsmålene for havbruk. Det jobbes med å oppnå bedre styring av Statsforvalteren for å sikre en forutsigbar forvaltningspraksis. Sjømat Norge har i 2024 gitt innspill på styringsdokumentene til Statsforvalteren.

I 2024 etablerte Sjømat Norge en nasjonal arbeidsgruppe som jobber med å utarbeide en strategi for å sikre at miljøforvaltningen inkludert statsforvaltningen bidrar til å realisere overordnede mål for utvikling av sjømatnæringen i Norge. Strategien er inndelt i delmål med definerte tiltak. Dette arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med næringen og NHO.

Politisk forankring er sentralt for å lykkes med dette arbeidet. I 2024 er det gjennomført utstrakt møtevirksomhet med lokale politikere, ordførere, fylkestingspolitikere, Stortingsrepresentanter og statsråder. Det er blant annet avholdt møte med klima- og miljøministeren sammen med Biomarint Forum og fagbevegelsen, og møte i regi av NHO Nordland og Sjømat Norge med fiskeri- og havministeren og digitaliserings- og forvaltningsministeren. Utfordringene knyttet til forvaltningspraksisen hos Statsforvalteren har vært tatt opp flere ganger i Stortingets spørretime.

Sjømat Norges arbeid med bruk og vern

I 2024 har det vært flere høringer om forsvarlig forvaltning og bevaring av marine naturområder som påvirker sjømatnæringens arealtilgang. Sjømat Norges innspill har fokusert på at forvaltningen må hensynta nasjonale føringer for sjømatproduksjon, og balansere naturvern og verdiskaping.

Aktuelle saker har vært FNs naturavtale, der Norges oppfølging av målene i avtalen og implementering i norsk rammeverk har vært på høring i form av St.mld 35 (2023–2024), norsk handlingsplan for naturmangfold. Vi har også behandlet høring NOU 2024:2, om naturrisiko, som vi ga en positiv tilbakemelding på, samtidig som vi understreket behovet for helhetlig samarbeid og faglig dokumentasjon i forvaltningen samt forutsigbar og god avveining mellom bruk og vern.

Sjømatproduksjonens vekst og bærekraft er avhengig av egnet areal. Næringen jobber systematisk for å redusere miljøpåvirkningen gjennom å utvikle og benytte bærekraftige metoder, som bedre fôrforvaltning og strategisk valg av lokaliteter med minimal miljøbelastning. Målet er å kombinere bærekraftig sjømatproduksjon med bevaring av marine økosystemer for fremtiden.

Sjømat Norge samarbeider med NHO i høringer der det er hensiktsmessig. Sammen kan vi bidra til å sikre areal til næringsaktivitet gjennom forutsigbar forvaltning og tilgang til ressurser.

Regelverk for realisering av havbruk til havs (HtH)

Faggruppen for havbruk til havs (HtH) i Sjømat Norge består av representanter fra SalMar Aker Ocean, Cermaq, Utror, Viewpoint Aqua, Subfarm og Aquastructures. Gruppen har hatt et tett samarbeid med Biomarint Forum for å øke oppmerksomheten og forståelsen rundt etableringen av havbruk til havs.

I juni sendte Biomarint Forum et policy-notat til fiskeri- og havministeren med forslag til hvordan man kan lykkes med havbruk til havs. Dokumentet inkluderer fire anbefalinger og en tidslinje som skal sikre nødvendig forutsigbarhet for investeringer i hele verdikjeden. Behovet for avklaringer rundt etableringen av havbruk til havs ble senere fulgt opp i et møte med politisk ledelse i Nærings- og Fiskeridepartementet 10. september. Her ble viktige saker for næringen diskutert, inkludert betydningen av å opprettholde tidsplanen for regelverksutforming og avklaring av grunnrentespørsmålet. Disse temaene har vært gjenstand for dialog med politisk ledelse i flere møter.

I august kunngjorde fiskeri- og havministeren at konsesjoner for havbruk til havs vil bli utlyst i første kvartal 2025. Dette ble fulgt opp av Sjømat Norge gjennom kommunikasjon som fremhevet hva som må til for å sikre en god prosess frem mot konsesjonsutlysningen. Tydelig informasjon og klare rammer ble trukket frem som avgjørende for at aktørene kan forberede seg til konkurransen.

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet har DNV utarbeidet en overordnet konsekvensvurdering for havbruk til havs i områdene Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken. Rapporten, som ble levert 15. oktober, har blitt vurdert av faggruppen for HtH. Gruppen har samlet gitt innspill til høringsvaret som Sjømat Norge har levert.

Forslag til teknisk regelverk for utforming og utrustning av akvakulturanlegg til havs ble sendt på høring i november, med frist 25. februar 2025. Forslaget innebærer blant annet at arbeidsmiljøloven skal gjelde for havbruk til havs, og at tekniske forskrifter i hovedsak stiller funksjonsbaserte krav.

I november arrangerte Miljødirektoratet et innspillsmøte om det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene for havområdene i perioden 2024–2027. Sjømat Norge deltok og la frem sitt syn på behovene og forventningene til det videre arbeidet. Det ble fremhevet at nye havnæringer bør inkluderes som en del av kunnskapsgrunnlaget i den kommende forvaltningsplanen, noe som fikk bred støtte fra NHO, Norsk Industri og Biomarint Forum.

Sikring av arealtilgang til fiskeriene

Det er økende interesse for annen aktivitet enn fiskeri på fiskefeltene. Seismikkaktivitet, havvind, forsvarsaktiviteter og gruvedrift til havs er eksempler på mulige arealkonflikter og aktiviteter som kan være utfordrende for utøvelsen av fisket. Sjømat Norge arbeider aktivt sammen med fiskernes organisasjoner for å ivareta fiskeriinteressene i kampen om areal til havs.

Sjømat Norge har også tiltrådt en sameksistensavtale mellom Andøya Space og Norges Fiskarlag. Dette for å bedre kunne ivareta industriens interesser, og for å sørge for at oppskytingsaktiviteten ikke hindrer fiskeriaktiviteten og råstofftilgangen unødige.

Andre aktiviteter

Likestilling i sjømatnæringen

Styret i Sjømat Norge har bedt valgkomiteen om å prioritere arbeidet med å sikre en balansert kjønnsfordeling i alle organisasjonens tillitsvalgte organer. Styret består av 4 kvinner og 6 menn. I Bransjegruppe industri og handel er 4 av 12 medlemmer kvinner, mens 4 av 11 medlemmer i

Bransjegruppe havbruk er kvinner. Når det gjelder Sjømat Norges ledelse og administrasjon, er kjønnsbalansen god, med overvekt av kvinner.

Det er fortsatt behov for å fremme kvinnelige representanter i underliggende organer, og organisasjonen har et generelt fokus på å rekruttere flere unge tillitsvalgte. Styret har også en klar bevissthet om viktigheten av kjønnsbalanse blant foredragsholdere på organisasjonens arrangementer.

Sjømat Norge har i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund, Pelagisk Forening og Hun Fisker deltatt i et pilotprosjekt. Prosjektet fokuserer på å forebygge trakassering for en samlet næringen, samt styrke likestillingsarbeidet i sektoren.

Sjømat Norge har deltatt i arbeidet med en samarbeidserklæring om likestilling i maritim næring, som en oppfølging av regjeringens maritime likestillingsstrategi. Erklæringen ble ferdigstilt i desember 2024, og forventes signert i starten av 2025.

Sjømat Norge har også deltatt i referansegruppen for SINTEF prosjektet «Sikkerhet for alle – tiltak for en sikrere og mer inkluderende arbeidsplass på sjøen». Prosjektet hadde oppstart i januar 2024, og sluttrapport og informasjonsbrosjyre ble ferdigstilt i desember.

Tariffoppgjøret 2024

Tariffoppgjøret 2024 var et såkalt hovedoppgjør. Det vil si at forhandlingene foregikk forbundsvist og at alle Sjømat Norges tariffavtaler ble revidert.

Den økonomiske rammen for oppgjøret og det generelle tillegget ble som vanlig avgjort i frontfagsoppgjøret mellom Norsk Industri og Fellesforbundet for Industrioverenskomsten. Resultatet her ble en ramme på 5,2 % og et generelt tillegg på kr 7,-

I alle våre oppgjør, med unntak av de maritime, ble det gitt et generelt tillegg på kr 7,-. Samtlige oppgjør var økonomisk innenfor rammene i frontfaget.

Fiskeindustrioverenskomsten med NNN ble forhandlet den 7. og 8. mai 2024. Minstelønnsatsen ble her hevet til kr 216,15 i tråd med den automatiske reguleringen i overenskomsten, basert på lønnsveksten innen mat- og drikke-industrien. Fagbrev- og ansiennitetstillegg ble også økt. Det kom også noen få tekst-endringer i overenskomsten.

Overenskomst for Fiskemel- og fiskefôrindustrien med Styrke ble forhandlet den 28. og 29. mai. Minstelønnen ble justert til kr 223,42 og det ble foretatt regulering av fagbrevtillegg, samt overtids- og skiftsatser. Det ble også tatt inn ny tekst, bla. om lokale forhandlinger, rett til ammefri og om dysleksivennlige arbeidsplasser.

Havbruksoverenskomsten ble forhandlet den 22.-24. mai. Her kom vi ikke til enighet, så det ble brudd og oppgjøret gikk til mekling. En medvirkende årsak til bruddet var krav fra Fellesforbundet om økning av fagbrevtillegg med kr 5,- og at tillegget skal gis til alle med fagbrev uavhengig av hvor høyt fagbrevtillegg de har (utgående effekt). Mekling ble gjennomført den 13. og 14. juni hos Riksmekler. Her kom vi til enighet om morgenen den 14.06. Minstelønnen ble justert til kr 230,54. Det ble gitt et fagbrevtillegg på kr 6,-, men uten utgående effekt. Også skifttillegg og satser for beredskapsvakt ble

hevet. Det ble tatt inn ny tekst i overenskomsten om bl.a. beredskapsvakter og HMS. I protokollen ble det også tatt inn tekst om trakassering.

Etter at oppgjøret for Havbruksoverenskomsten ble vedtatt, ble det holdt flere webinarer fra Sjømat Norge, hvor resultatet av oppgjøret ble gjennomgått. Disse viste seg å være populære, med mange deltagere.

Medlemmene i Sjømat Norge er orientert om resultatet av alle oppgjørene både i medlemsinfo og på vår hjemmeside.

På sjøfartstariffene ble forhandlingene for hovedoppgjøret 2024 utsatt til starten av 2025. Dette som følge av at oppgjøret mellom Kystrederiene og Det norske maskinistforbund først ble avklart 27. november etter mekling. Det ble i forhandlingene gitt et generelt lønnstillegg på 4,35 % med virkning fra 1. september 2024, slik at alle kronebeløp i hyretabellen justeres tilsvarende. I tillegg er det enighet om at rederiets årlige pensjonsinnskudd er 4 % av pensjonsgrunnlaget mellom 0 G (grunnbeløpet i Folketrygden) og 7,1 G, og 15 % av pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 G og 12 G.

Samferdsel

Effektive og pålitelige logistikk-løsninger er avgjørende for transport av sjømat. Sjømat Norge har derfor også i 2024 deltatt i aktiviteter rettet mot å sikre vareflyt.

Blant aktivitetene er deltakelse sammen med en rekke andre bruker- og næringsorganisasjoner i Godsalliansen (<https://godsalliansen.no>), hvor hovedmålet er å flytte godstrafikk fra vei til båt og bane. Mer gods på båt og bane kan bidra til at klimavennlig sjømat får ytterligere redusert klimautslippene, i tillegg til at det oppnås positive trafiksikkerhetsgevinster med færre vogntog på veiene.

Store deler av den ferske sjømaten fra den nordligste landsdelen går på bane fra Narvik til Alnabru og videre ut av landet. Å sikre en effektiv fremføring av sjømaten har stor betydning for sjømatprodusentene. Sjømat Norge deltar derfor i interessefellesskapet «Arctic Rail» (<https://www.arcticrail.org>), som i første rekke arbeider for utvikling og forbedring av jernbanelogistikken på tvers av nordlige Sverige og Norge. Sjømat Norge deltar også i Ofotbanealliansen, hvor utbygging til dobbeltspor på Ofotbanen er et viktig tema. I dag er godskapasiteten på Ofotbanen, Norges eneste lønnsomme jernbanestrekning, fullt utnyttet. Det ble i regi av Ofotbanealliansen i november 2024 arrangert eget møte med Transport- og kommunikasjonskomiteen om dobbeltspor på Ofotbanen.

Logistikk-løsningene for godstransport er dessverre sårbare for ulike hendelser. Det har dessverre også gitt seg utslag i konkrete hendelser i beretningsåret. Godstransporten på Dovrebanen var stengt det meste av første halvår av 2024 som følge av ettervirkninger etter ekstremværet «Hans» i 2023, mens transporten på både Nordlandsbanen og E6 i Nordland ble forhindret i flere uker som følge av ras ved Bjerka senhøsten i 2024. Risikoen for betydelige forstyrrelser i logistikksystemet gjorde at Sjømat Norge i forbindelse med ny Nasjonal Transportplan tok opp behovet for at en ny plan må ha særlig oppmerksomhet rundt beredskap for å unngå at vareflyt stopper opp.

Fiskeriforhandlinger med andre stater

Til tross for Russlands krigføring i Ukraina kom den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen også i 2024 i mål med en felles avtale om forvaltningen i de felles fiskebestandene i Barentshavet. Sjømat Norge deltok i den norske delegasjonen. Årets forhandlinger ble som for de fire foregående årene gjennomført digitalt. I tillegg deltar Sjømat Norge i den norske delegasjonen i fiskeriforhandlingene med EU og Storbritannia. Vi deltar også i den norske delegasjonen i kyststatsforhandlingene om makrell, norsk vårgytende sild, kolmule og lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen.

De siste årene har ikke kyststatene klart å komme til enighet om fordelingen av norsk vårgytende sild, makrell og kolmule. I 2024 ble Norge, Storbritannia og Færøyene enig om en 3-årig avtale om makrell – som varer ut 2026. Avtalen gir norske fartøy adgang til å fiske 60% av sin makrellkvote i britisk sone. Norge fikk også på plass en sildeavtale med Færøyene, som reduserer uttaket av sild, og samtidig gir Norge tilgang til å fiske kolmule i Færøysk farvann.

Kyststatene har intensivert arbeidet for å komme frem til enighet. Vi håper at dette kan være viktige steg i retning av en bedre forvaltning, og mot helhetlige avtaler for makrell, kolmule og norsk vårgytende sild.

Gunnar Haagensen
Styreleder

Line Ellingsen
1. nestleder

Gunnar Domstein
2. nestleder

Andreas Kvame

Gustav Witzøe

Marianne Bendiksen

Helge Singelstad

Øyvind Oaland

Guri Lerøy Riple

Ida Holmøy

Geir Ove Ystmark adm.dir.